

Český architekt v Americe (1)

Author: Vladimír Soudek | Published: 06.01.2011

Práce architekta v US a v Evropě je sice podobná, existují ale poměrně zásadní odlišnosti. Stavební normy jsou jiné, objekty jsou navrhované na kratší životnost a také jsou používány jiné stavební materiály. Jiná je i organizace práce, architekt většinou pracuje na projektu od studie až do dokončení prováděcího projektu, popřípadě až do dokončení stavby. Toto vše jsem ale, a nikoli hned, zjistil až po letech praxe v několika amerických firmách. Sbíráni zkušeností a jejich porovnání s československými poměry bylo dlouhodobým, leckdy i překvapivým procesem.

První zaměstnání: srubové domy

Do USA jsem přijel v roce 1985, bylo mi tehdy dvačtyřicet let. Osud mne v první fázi mého života ve Spojených státech přivedl do města Boise, metropole státu Idaho. Přiznám se, že jsem o Idaho téměř nic nevěděl, buď jsme se to ve škole neučili, nebo jsem tehdy chyběl. Boise mělo v té době asi 160 tisíc obyvatel, 161 kostelů, přívržence 49 náboženství, čtyři nemocnice, státní universitu a osm golfových hřišť. Z cesty z letiště do domu našich nových přátel mi v paměti zůstalo několik dojmů: znehynuté písečné duny, polopoušť kolem celého města, uvnitř intravilánu mnoho zeleně, pravoúhlý systém ulic a spousta drátů elektrického vedení na dřevěných sloupech. Právě stromy uvnitř obvodu města mu daly název City of Trees, jímž ovšem mohlo být jen díky důmyslnému systému zavlažovacích kanálů.

Moje první zaměstnání bylo ve firmě na výstavbu srubových domů, Pracoval jsem v malé projekční kanceláři, celkem jsme byli čtyři a upravovali jsme buď už hotové projekty, nebo projektovali nové domy podle náčrtů zákazníků a podle používané technologie.

Klíčovým problémem srubových domů je kroucení a zmenšování průměru klád vlivem sesychání dřeva. První problém firemní technologie řešila vyříznutím profilu „V“ do poloviny průřezu po celé délce klády. K řešení druhého byl zase k dispozici systém ocelových táhel přes celou výšku stěn se šroubením na konci, s možností dotahovat šrouby po určitém časovém intervalu.

Pro praktickou znalost technologie jsem se přímo zúčastnil výstavby jedné horské chaty na severu Idaho a musím říci, že přesnost a spolehlivost používané technologie na mě udělala značný dojem. Další příležitost seznámit se s kvalitou „našich“ srubových staveb jsem měl při každoroční firemní konferenci našich obchodních zástupců. Její součástí byla i exkurze - jednalo se o velký srub vysoko v horách, v oblasti, kterou nedávno postihlo zemětřesení. To ovšem jenom mírně poškodilo betonovou podlahu v jedné místnosti, zatímco konstrukční systém prokázal, že se i při zemětřesení o síle 7.3 bodu Richterovy stupnice chová velmi rozumě.

Univerzita nestačí

Krátce po příchodu do USA jsem si začal třídit informace o možnostech svého uplatnění v profesi architekta. Prvním mým závažným zjištěním byla skutečnost, že ke své práci budu potřebovat licenci, protože pouhý univerzitní titul v amerických poměrech mnoho neváží, respektive k provozování praxe nestačí. V USA totiž není centrálně řízený školský systém, najdete tady proto univerzitní studium architektury jak se zaměřením technickým, tak také více uměleckým. Tato obsahově rozdílná studia architektury a příbuzných oborů sjednocuje právě až praxe, tedy práce pod vedením licencovaného architekta a později získání vlastní architektonické licence. Podmínkou pro absolvování licenční zkoušky je ohodnocení získaného univerzitního vzdělání specializovanou firmou a dostatečná délka praxe v architektonické firmě ve spolupráci s licenčním architektem. To znělo pro můj věk sice poněkud namáhavě a zdlouhavě, ale na druhé straně poměrně přímočaře. Bylo ovšem zjevné, že různorodé zkušenosti budou z tohoto ohledu velmi cenné. Proto jsem se začal rozhlížet po jiných příležitostech. Naskytla se ve státě Washington, ve městě Seattlu, na jehož předměstí bydlelo několik českých rodin, mých nových známých. Po roce práce na srubových domech jsem dostal první dovolenou, rozjel se do Seattlu, dojednal vše potřebné včetně ubytování a po návratu do Boise jsem ve firmě oznámil, že odcházím. Nebylo to přijato s velkým porozuměním: v USA je zvyklost takové změny oznamovat nejméně dva týdny dopředu.

(Další část textu „Český architekt v Americe“ bude na našem webu publikována počátkem února.)

Foto: Idaho - Boise (autor: Kelly Broich)

06.01.2011 08:00, Vladimír Soudek